

MEYER BRANDSDORFER

**Member of the Beis Din
of the Eidah Hachareidis**

**Rabbi of Cong. Toldos Avrohom Yitzchok
and of Batei Ungarin and Vicinity**

JERUSALEM

37/a Shivtei Israel St. Tel: 972-2-582 9692

מair ברנדסראפער

זבר הבד"ץ העדרה החרדית

רבDK"ק

תולדות אברהם יצחק

ורב שכונות בתי אונגרין והסביבה
בעיה"ק י ר ו ש ל י מ תובב"א
מח"ס שוו"ת קנה שם

רוחן שבט ישראל 37/א, טל. 2-9692-582-02

MEYER BRANDSDORFER

**Member of the Beis Din
of the Eidah Hachareidis**

**Rabbi of Cong. Toldos Avrohom Yitzchok
and of Batei Ungarin and Vicinity**

JERUSALEM

37/a Shivtei Israel St. Tel: 972-2-582 9692

מאיר בראנדסראפרע
זוכר הביר"צ העדרה החרדית
רב דק"ק
תולדות אברהם יצחק
וורוב שכונת בתי אונגרין והסבירה
בעיה"ק י ר ו ש ל ים תוכב"א
מח"ס שוו"ת קנה בשם

רחל שבט ירושלים 37/א, טל. 02-582-9692

MEYER BRANDSDORFER

Member of the Beis Din
of the Eidah Hachareidis
Rabbi of Cong. Toldos Avrohom Yitzchok
and of Batei Ungarin and Vicinity

JERUSALEM

37/a Shvitei Israel St. Tel: 972-2-582 9692

מאיר בראנדסדורפר

זוכה הכיד"צ העדה החדרית
רב דק"ק
תולדות אברהム יצחק
רוב שכונות בתים אונגרין והסביבה
בעיה"ק י ר ו ש ל י מ תובב"א
מח"ס שו"ת קנה בשם

רחוב שבטי ישראל 37/א, טל. 02-582-9692

בצד, פעהיק ירושלים תיז

הנה בעייר נידון זה בגילוי דעתא בגיטה בציורף אומדן דמוכח דעתה כי לא היה מגרש אותה אי הוא טענה לבטל הגט כבר דשו בה רביהם, וכיודע ומפורסם הפולמוס הגדל בימי המהרא"ם זללה"ה מלובלין אודות הגט מווין, דעתה מהרא"ם כן הוא באמת דמהני לבטל הגט, אף דנווהגן בשעת סידור הגט דה בעל מבטל כל התנאי, מ"מ אין זה בגין תנאי כלל, דכסבור המגרש דיןין צריך להנתנו על זה כלל כיון דהימנה, והסבירו עמו הלבוש ועוד כמה גאוניו דורו זללה"ה, כמבואר בשו"ת מהרא"ם מלובלין (מס' קכ"ב עד סי' קכ"ו), וכנגדם הסמ"ע שהוא בעל מסדר הגט, והב"ח והמהרש"א ומשאות בנימין זללה"ה הכספיו, ובפתחי תשובהaben העזר (סי' קמ"ה סק"ו), הביא בשם משכנות יעקב (סי' לד), שהוכיחה דברי מהרא"ם מלובלין זללה"ה בזה יש להם יסוד מוסד בש"ס ופוסקים ולכנן קשה מאד בעניין זה להתריה לשוק יעוז", גם בספר גט מקשור בסג"ד (אות ל"ח) כתוב דקשה לדחות לחולותין דברי מהרא"ם מלובלין בזה יעוז", ועוד כתוב שם בשם הבית מאיר שלא מצא בכל דברי החולקים על מהרא"ם מלובלין ישוב מספיק על טענות מהרא"ם מלובלין, זולת מחמת שהמסדר מפרש לו שנותן הגט בפיו ללא שום תנאי, אף בזה עדין דברים בגו כמבואר בדברי מהרא"ם מלובלין יעוז".

וכן מצינו עוד שאר גdots אחראנים שחשו לדברי מהרא"ם מלובלין זללה"ה, עפ"י דברי מהרי"ט בחידשו על הריב"ט (בקידושין ס"ב ע"א) אהא דמקדש ואמר סבור היתי שהיא כהנת והרי היא לויה מקודשת מפני שלא הטעתו,adam הטעתו ואמרה לו שהיא כהנת וקדשה על דעת בן אינה מקודשת יעוז", ועפ"י דברים אלו העלה בשו"ת ראה"ם (סי' ט"ז) מהרא"ם מלובלין זללה"ה, והיינו ממש דבהתעתו גרע טפי ולא מועיל בזה מה דהמגרש מבטל כל תנאי, וכן בשו"ת בית שלמה (aben העזר סי' קל"ז), ובשו"ת אמר אש (אבהע"ז סי' פ"ב), ובשו"ת הרבי בשםים (מהד"ת סי' נ"ה וסי' פ"ח), ובשו"ת תשורת שי" (סי' תי"ט) האריך ג"כ בזה והביא שם בשם שו"ת בת עני (תשובה א') דהיכא דהטעתו הגט פסול אף דבטיל כל התנאי, דגם הביטל היה בטעות, ועיי"ש בהגה"ה הביא מכמה מקומות בש"ס, דין חילוק בין הטעות היה בשעת גירושין, או נולד אח"כ ויש לו גילוי דעת ואומדן קצת דעתה כי לא גירש, ועיי"ש מה שהביא מהרב"ח דגilioי דעת קודם כתיבת הגט מילתא הוא, ומן המכתח מאליהו הביא הא דאמרין גילוי דעת בגיטה לאו מלהא הוא, היינו דוקא גילוי דעת בביטולו גיטא, אבל אם עיקרא דמלחה כשציווה לכתוב הגט, או כשנותנו להאשה איך גilioי דעת או אומדן דמוכח דלא מגרשה אלא

MEYER BRANDSDORFER

Member of the Beis Din
of the Eidah Hachareidis
Rabbi of Cong. Toldos Avrohom Yitzchok
and of Batei Ungarin and Vicinity

JERUSALEM

37/a Shvitei Israel St. Tel: 972-2-582 9692

מAIR בראנדסדורפר

וחבר הכיר"צ העדה החדרית

רב דק"ק

תולדות אברהם יצחק

ורב שכונות בתוי אונגרין והסבירה
בעיה"ק י ר ו ש ל י מ טובב"א

מח"ס שורת קנה בשם

רחי שבטי ישראל 37/א, טל. 02-9692-582

כסי"ה, פיעיה'ק ירושלים תיז

על דעת מה, בכל כי האי מילתא הוא, והעלה כן בהרבה מקומות מדברי הגمراה ודברי הפוסקים עכ"ל הכת עני, והוא ז"ל שkil וטרי עוד בנידון זה, והביא עוד ראיות להוכחה בדברי הכת עני, דבכה"ג אמרין דאדעתא דהכי לא גירושה והגטبطل, ואדעתא דהכי לא ביטל התנאים כי הכל בטעות, וגם אין זה בגדר תנאי כי הימוני הימניה יעוז.

וכן מצינו עוד בשוו"ת ברכת יוסף (באבاه"ז סי' צ') שנשאל שם באיש ואשה שלא מיתדר להו ולא יכול לבא לידי גמר וסוף זמן רב מפני שלא רצה לארשה עד שתחזר לו השטערין טיכל שלו, והאשה לא נתרצית, עד שלבסוף באו לידי גמר עפ"י בוררים שהוא יתן לה חמשים רוא"כ וג"פ, והיא תחזר לו השטערין טיכל שלו, וכן עשו והשלישו קודם הגט פטורין בידי המסדר הגט, הוא החמשים רוא"כ, והיא השטערין טיכל שלו, ונתן לה הגט פטורין, ולאחר הנתינה נודע בעדים שהאשה עשתה ערמה ונגנבה מהשטערין טיכל ט"ז רוא"כ, ותקנה השטערין טיכל באופן שלא יהיה ניכר ולא יודע לו, ועכשו הבעל צוחה שהוא לא השגיח לדקון בהשטערין טיכל והטעהו, איך הדין בזה.

והיא ז"ל האריך וشكיל וטרי טובא בזה, ותוכנן דבריו הוא דברuai גט מוטעה הוא, שכל העיכוב מהבעל היה שתחזר לו השטערין טיכל בשלימות, ובוודאי דאדעתא דהכי לא נאפשר אתה שתחזר לו מעט מהרבה, והוא"ל גט מוטעה, וגט מוטעה פסול, ואין בזה צד להקל רק אם נסמן על שו"ת מהר"ם אלשיך (סי' ע"ח) ושוו"ת מהרש"ל (סי' כ"ה) ושוו"ת משאות בנימים (סי' ע"ז) דפסקו דהא דגט מוטעה פסול איינו אלא כשהיה תנאי כפול, אבל ללא תנאי כפול הגט כשר אף דעתך או מדרנא דמוטעה שבלא הכי לא היה מגرشה.

וכתב הוא לחולוק עליהם, שהרי המעיין היטב בדבוריים יראה דעתך סמכתם הוא משום דהם ס"ל כהפטוקים דהלהכה כרבי מאיר דבעינן תנאי כפול בגיןם וקידושין הן לחומרא והן לקולא, והוא הרמ"א באבן העוזר (סי' ל"ח) הביא דעת החולקים דין הלהכה כרבי מאיר ולא בעין תנאי כפול רק בגיןם לחומרא אבל לא לקולא, וא"כ יש לומר דאף אומדנא דמוטעה נמי מהני כמו תנאי דלא כפליה, ואף דמהר"ם אלשיך ורש"ל הוכחו שם דאף למ"ד שלא בעין תנאי כפול, מ"מ אומדנא דמוטעה וגילוי דעת לא מהני לענין גיטין רק בדייני ממונות דוקא, ואף לדברי הרשב"א פרק השולח ופרק מי שאחזו לא משמע כן, נדחק מהר"ם אלשיך ליישב דבריו שם.

MEYER BRANDSDORFER

Member of the Beis Din
of the Eidah Hachareidis
Rabbi of Cong. Toldos Avrohom Yitzchok
and of Batei Ungarin and Vicinity

JERUSALEM

37/a Shvitei Israel St. Tel: 972-2-582 9692

מאריך בראנדסדורפר
חבר הבוד"ץ העורכה החדרית
רב דק"ק
תולדות אברהם יצחק
רוב שכונות בתים אונגרין והסביבה
בעיה"ק יר"ו של י"ס טובב"א
מח"ס שווית קנה בשם
רכ"י שבטי ישראל 37/א, טל. 02-582-9692

בස"ד. פעה"ק ירושלים תיז'

ועל זה כתוב הוא ז"ל להוכחת דבריו הר"ן פרק מי שאחזו ופרק האומר בקידושין דגilio דעת ואומדן דמוכח מהני בגיטין וקידושין כמו גבי דיני מוניות, ומהני לבטל כל קידושין וגיטין, ומסיק בזה בזה"ל, ומעתה כיוון דמוכח דבריו הר"ן בדבר גיטין וקידושין מהני גilio דעת ואומדן דמוכח, א"כ אין להוציא גם דברי הרשב"א מפשטן, שלא במה"ס אלשיך שנדחק בדבריו מאך, ולפי"ז כיוון דמוכח דעת הרשב"א והר"ן גilio דעת ואומדן דמוכח קודם נתינה הגט מהני לבטولي גיטה, ועל כרחך דהא דק"יל דעת בגיטה לאו מילתא, הינו דוקא אחר מעשה הנתינה ליד השlich לא מהני גilio דעת, אבל גilio דעת ואומדן דמוכח קודם נתינה מהני לבטולי גיטה, מי יכול ראה נגד להקל באיסור אשת איש דאוריתא, וכן כתוב היב"ח בתשובה החדשות (ס"י צ') דלמעשה קשה להקל באיסור אשת איש נגד הפסיקים שלא בעין תנאי כפול לעניין גיטה לכולא.

ויעו"ש עוד דעפ"י הנחה זו מסיק עוד בזה, אף לפ"י הטעם השני שכתבו המהרש"ל והמשאות בנימין, דלכן לבטל התנאי ואומדן דמוכח, כיוון שנוהגין עכשו שהמגרש אומר בשעת נתינה הגט שmbטל כל התנאים, דבריו האחראונים עיקר, וכל התנאים שמוקודם בטלים, מ"מ נראה לו בזה אף הם לא הושיבו בטעם זה רק לפי שיטתם דס"ל דבעין תנאי כפול דוקא, אף למ"ד שלא בעין תנאי כפול, מכל מקום ואומדן דמוכח וגilio דעת לא מהני בגיטין רק בדיוני מוניות דוקא, זהה כתבו אף אם היה תנאי כפול, כיוון שביטול כל התנאים לפי המנהג דבריו האחראונים עיקר, ודבוריו הראשונים לא חשוב רק גilio דעת, וגilio דעת בגיטה לאו מילתא, וכן משמע להריא מלשון המשאות בנימין (ס"י ע"ו) שכתוב ועוד נראה שאיפילו התנה המגרש בתנאי כפול קורם הכתيبة שם ימוד יחו"ר, אפי"ה הוא גט לפי מנהגינו וכו', ואע"ג דאן סחדרי דעתו ולבו תמיד על התנאי שהנתנה קודם הכתيبة, מ"מ לא הוא אלא גilio מילתא בעלמא שלא מהני בget עכ"ל, הרי להדייה דעתם זה תלייה בהיא גilio דעת בגיטה לא מהני, אבל לפי מה שכתב הוא בשיטת הר"ן והרשב"א גilio דעת בגיטה קודם הנתינה מילתא היא א"כ וודאי לא מועיל מה שmbטל לפי המנהג כל התנאים כיוון שאנן סחדרי דעתו ולבו על התנאי שקודם הנתינה, וגם בנידון שנסאל עליו ביטול התנאים היה בטעות שכבר נתקיים תנאו, ועוד האריך לחזק את דבריו, ומסיק שם בזה הלשון סוף דבר דבנידון דין עיקר שהאשה הזאת אסורה להנשא עד שתתקבל גט אחר מבعلا, כי גם רשות"ל ומהר"ס אלשיך לא סמכו למעשה על דבריהם רק בצירוף שאר היתרים שהיה להם, כմבוואר בדבריהם וכמ"ש"כ מהר"ס מלבולין בתשובה (ס"י קכ"ב) ובתשובה היב"ח הנ"ל עיי"ש עכ"ל.

MEYER BRANDSDORFER

Member of the Beis Din
of the Eidah Hachareidis
Rabbi of Cong. Toldos Avrohom Yitzchok
and of Batei Ungarin and Vicinity

JERUSALEM

37/a Shvitei Israel St. Tel: 972-2-582 9692

מAIR בראנדסדורפר

חבר היכר"צ העדה החדרית

רב דק"ק

תולדות אברם יצחק

ורב שכונות בתוי אונגרין והסביבה
בעיה"ק י ר ו ש ל י מ טובב"א
מח"ס שות קנה בשם

רח' שבטי ישראל 37/א, טל. 02-9692-582

בצד, פעהיק ירושלים תי

ושוב שkil וטרו עוד שם באם תרצה לעמוד בדיון ולהזכיר המרגליות אם הגט הראשון כשר מכיוון שנשלם תנאו, או דנימא כיון דבשעת הנתינה היה הגט מוטעה, אף שנשלם התנאי אח"כ כשנוודע להבעל, מ"מ הנתינה היה בפסול והגט פסול, והוכיח בריאות ובטענות חזקות דמכיוון שהטעתו בשעת נתינת הגט לידי, אח"כ חיכף שהקפיד הבעל נחבטל הגט, ולא מהני קיום הגט אח"כ שלא להזכיר גט חדש, והרואה יראה דאף שבסיום דבריו שם צידד להיפך ויש לומר שהשלמת התנאי מהני להכשיר למפרע את הגט הראשון, מפני שלא היו חסרון בגין הגט רק בתנאי אחר, מ"מ מסיק שם וכותב אכן מפני שאנו מדברין ועשה מעשה בסכבות עמווקות כאלה, שכן נראה לי בnidzon DIDZON ליתן גט אחר, אך במקום הדחק ועיגון אם השלימה התנאי אח"כ המקל לא הפסיד כיון דבלא"ה דעת רשות ומהר"ם אלשיך דבגיטין בעין תנאי כפול דזקא ולא מהני גילוי דעת ואומדן דמווחה עכ"ל לעניינו.

הרי דבריו ברור מילו דבתרם קיום התנאי הדבר פשוט לדעתיה דגט פסול הוא, וגם לאחר קיום והשלמת התנאי שהנתנו בתחילת,Auf"י שהיה לו מקום לצד להקל בזה שלא להזכיר גט מחדש, מ"מ מפני חומר הנושא לא רצה לסמן בזה על סברותיו לפטרה בלבד גט שני, אם לא במקום הדחק ועיגוןadam השלימה התנאי אח"כ, המקל לא הפסיד, כיון דבלא"ה הרוי דעת המהרש"ל ומהר"ם אלשיך דבגיטין בעין תנאי כפול דזקא, ולא מהני גילוי דעת ואומדן דמווחה.

ובשו"ת משכנות יעקב בן העוז (ס"י ל"ח) בגט אשר לאחר הנתינה עמד הבעל וערער כמה ערורים, ואחד מן טענותיו היה, שהנתנה בפירוש קודם נתינת הגט שאינו נותן הגט רק בתנאי שיקיימו ככל התנאים המבוירים בכתב פשר, ושאם יחסר לו איזה דבר בטל הגט, וגם הביא עדים על זה אין ששמעו שהנתנה בפירוש על זה, ועתה עומדים וצווות שינו לו בכמה דברים ולא קיימו תנאים, גם שמסדר הגט אמר לו שלא יתלה תנאו בגט רק אשר יחסר לו יבקש, הלא הוא לא שמע לדבריו ואמר בפירוש שאינו מגרש רק על תנאי זה וכפי הנראה הרבה עדים יודעים מזה.

וכותב הוא ז"ל בזה דא"כ הדבר, בודאי צריכה לבאר עפ"י עדים כשרים שנטקיהם כל התנאים ולא חסר אפילו כקוצו של יוד"ד, וכל שלא נתברר הדבר עפ"י עדים כשרים שנטקיהם כל פרטיו התנאים, היא עומדת בחזקת אישת איש, לכל תנאי שהוא בקום עשה צרכיים להביא עדים שקיימו התנאי, דבלא"ה נאמן לומר שלא נתקיהם התנאים.

MEYER BRANDSDORFER

Member of the Beis Din
of the Eidah Hachareidis
Rabbi of Cong. Toldos Avrohom Yitzchok
and of Batei Ungarin and Vicinity

JERUSALEM

37/a Shvitei Israel St. Tel: 972-2-582 9692

מAIR בראנדסדורפר

וחבר הביר"ץ העדה החדרית

רב דק"ק

תולדות אברהם יצחק

ורב שכונות בתיה אונגרין והסביבה
בעיה"ק יר"ו של ים תובב"א
מח"ס שווית קנה בשם

רחוב שבטי ישראל 37/א, טל. 9692-582-02

במ"ד. פעה"ק ירושלים ת"ז

ושוב כתוב ובר מן דין אפילו אם לא היו עדים מעדים בדבר שהתחנה כן בפירוש ולא כן
יתבטל הגט אפי"ה כל שנגמר כן מתחילה עפ"י הפשרנים שיתנו לו כן וכן, וודאי סמכת
דעתו שבבודאי יקימו תנאים ואדרעתה דהכי גמר ויהיב גיטה אומדן דמוchar הוא, דעתו נימה ג"כ
דagem שלא יתנו לו כלל אפילו פרוטה אחת יתרצה ליתן הגט, וודאי מילתה דתמייה ואין לך
אומדן גודלה מזו.

ואעפ"י שנוהגין שאומרים לו לגרש בלי שום תנאי, אפי"ה קשה הדבר מאד לסמוך על זה להקל
היכא ששינו לו אח"כ בדבר שהיתה דעתו סומכת על הדבר בבירור, ווזלת זה לא היה
מתרצה בשום אופן, וידעת כי גם ידעתי שכבר עמדו בזזה האחرونים בתשובהיהם, ויש בדבריהם
להקל ולהחמיר כו', וכבר הארץ למעניהם בשווית מהר"ם מלובלין, ובשו"ת משאת בנימין בGET
שכיב מרע דזווינא, אשר הרוב מהר"ם לובלין החמיר הרבה בדבר וצוח כרכוכיא על זה, והגמ
שהאחרונים בדור נמננו ורכבו עליו, הנה הרוב בעל הלבושים הסכימים גם כן לדעת מהר"ם הובאה
תשובתו באורך בתשובה מהר"ם לובלין, וגם לפענ"ד נפלאת מאד על האחرونים אשר השיגו הרבה
על הרוב מהר"ם לובלין ז"ל בעבדא דגט מזווינא, ועיין מה שהארכתי למללה (בשאלת ל"ד)
שבארתוי שמה בטוב טעם מסוגית הגمرا דגיטין (ע"ב ע"ב), אמר רב הונא גיטו במתנתו, מה
מתנתו אם עמד חזור, אף גיטו אם עמד חזור כו' עי"ש היטב בכל התשובה, (ווייעוש שמסיק
בסיום תשובתו (שם) שעפ"י דבריו יש לדברי מהר"ם מלובלין יסוד מוסד בדברי הש"ס ופוסקים)
וכו'.

ועל כל פנים הגם שלא יהיה ממש בכל החששות הא וודאי כל היכא אפשר לתקן בGET שני
וודאי מהראוי ונכוון הוא להוציא מידיו כל לעוז, רקלא דקמי נשואין הוא וחישין ליה,
cmbואר במרדי שליה גיטין, באחד שהוציאו לעוז על הגט שניתן, אשר הד' של כד"ת משה
ישראל היה כתוב כרי"ש, והאהה כבר נתארסה לאחר, וכפה ר"ת למת GET שני, משום רקלא דקמי
נשואין חישין ליה, ומbosear שם הגם שלא נמצא אמת, והובא הדבר בכל האחرونים ובשו"ת
רמ"א (ס"י נ"ה עד ס"י ס') בדעת כל הגדולים שם, וכן כתבו התוס' והרא"ש בסוף המגרש, בGET
שניתן ויצא עליו קצת לעוז הגם שכשר גמור היה, והווצרכו ליתן GET אחר מפני הלעוז וכו', והדבר
mbואר שם שהגט הראשון היה כשר גמור וכו', ודברי כולם מבואר דכל שיצא לעוז על GET קודם
נשואין חישין לו להצריכה GET שני עכ"ל לעניינו.

MEYER BRANDSDORFER

Member of the Beis Din
of the Eidah Hachareidis
Rabbi of Cong. Toldos Avrohom Yitzchok
and of Batei Ungarin and Vicinity

JERUSALEM

37/a Shvitei Israel St. Tel: 972-2-582 9692

מайд בראנדסדורפר

חבר הבוד"ץ העודה החרדית

רב דק"ק

תולדות אברהם יצחק

רוב שכונות בתים אונגליין והסביבה

בעיה"ק י ר ו ש ל י מ תובב"א

מח"ס שוי"ת קנה בשם

רח' שבטי ישראל 37/א, טל. 9692-582-02

בצד. פעה"ק ירושלים תיז

ועוד שם (ס"י מ' מאות כ"ה ולמעלה) האריך ג"כ להוכיח מכמה וכמה מקומות בש"ס ופוסקים דאומדנא דמוכח מהני בגיטה, ובסיום דבריו שם הביא משוחות בית אפרים (ס"י קכ"ב) שהאריך ג"כ הרבה בזה אם יש כה بما שאומר עפ"י הסדר לבטל מה שה Kapoor קודם, ואי סמכינן אומדנא דמוכח לבטל מה שאומר עפ"י הסדר הנוהג, וצידר כמה צדדים לכאן ולכאן, ולא הכריע בדבר להקל רק עפ"י הרבה צדדים וספקות וספק ספיקא, ולבתור דמספקא ליה הדר פשוטה בפשיטת להירתא, אמן לדידיה הדבר צ"ע רב, ומנקיט לחומרה עדיף באיסור ערוה עכ"ל.

הרי מבואר גם דעת המשכנות יעקב בן בפשיות, דבכל כי האי גונוא צריכה גט שני, ולא מהני בזה מה שנוהgin שאומרים לו לגרש ללא שום תנאי, מכיוון דגילה דעתו ואומדנא דמוכח הוא דאדעתא דהכי מגרש אותה.

ובשות' עין יצחקaben העוזר (ס"י ל"ז) נשאל ג"כ בכעין נידון דין, ונופא דעובד הא כי הוי באיש אחד צעיר לימי, ובשלשה שבועות לאחר החתונה טענה אשתו שאינו מיתדר לו עמה והשתדלה להשיג ממנו גט פטורין ולא רצה בשם אופן לגרש אותה, ולבסוף הטעו אותו בני משפחתה ואשתו, ואמרו שבמדינות פולין יש רב גדול מפורסם הנודע בשם הטוב בכל המדינה, ועצתו הוא שיגרשה בגט פטורין, ולאחר הגט תנשא אליו שנית, ואז יהיה אהבה ושלום ביניהם כראוי וכדרך כל הארץ, וגם הביאו לו מכתב מזוייף בחתימת יד רב הגדל הנ"ל שכותב אליו דברים האלה שעצתו הוא שיגרש את אשתו ולאחר עברו ימים מועטים ינסאו שנית זה לזה בחופה וקידושין כדת משה וישראל, ואז יהיה אהבה ושלום ביניהם, ועל סמך זה גירשה כי האמין להמכתב המזוייף זהה, ולא היה שום תנאי מפורש בעת נתינת הגט ליד אשתו, ולאחר הגירושין נתודע הערמה אשר עשו, ועתה היא אינה מוציאת להנשא אליו שנית, והבעל עומד וצועק מר כי על מנת כן לא גירשה, ועיקר נתינת הגט רק לפי סגולות הרב הנ"ל, כפי שראה במכבת המזוייף דאחר הגט יshawו זה לזה ואז יהיה שלום ואהבה ביניהם, וכיון דהיה עיקר המעשה בערמה על כן הגטبطل ופסול.

והוא ז"ל שkill וטרוי טובא בנידון זה ומסיק שם דהגת הוא פסול מן התורה והאהה קיימת בחזקה אשת איש דאוריתא ואסורה להנשא, וכותב שם בתוך דבריו (ענף ה' כ"ו) דאף להחולקים על המה"ם לובלין כמו היב"ח והסמ"ע והמ"ב טעם הוא כיוון שמבטל כל התנאים בעת סידור הגט ונתינת הגט, על כן נחבטל האומדנא שלו ג"כ, א"כ זה אינו שין רק היכא דלא היה טעות

MEYER BRANDSDORFER

Member of the Beis Din
of the Eidah Hachareidis
Rabbi of Cong. Toldos Avrohom Yitzchok
and of Batei Ungarin and Vicinity

JERUSALEM

37/a Shvitei Israel St. Tel: 972-2-582 9692

מAIR בראנדסדורף ער

וחבר הכיד"צ העדה החרדית

רב דק"ק

תולדות אברהם יצחק

ורב שכונות בתיה אונגרין והסביבה

בעיה"ק י"ר ו ש"ל י"ם תובב"א

מח"ס שוו"ת קנה בשם

רחוב שבטי ישראל 37/א, טל. 9692-582-02

בסי"ד, פיעיהיך ירושלים תז'

שהטעו אותו בפירוש מענין עבר, אלא הבטחה בעלמא, דאף דיש לומר זהוי כעין תנאי, מכל מקום הא נתבטל התנאי על ידי ביטול כל התנאים כפי הנוהג האידנא, אבל hicca דעשה עיקר הגט על ידי מה שהטעתו בענין עבר וסומך עליה שלא תשקר מושום זהוי עביד לגולי, כיון דעתබאר דבכה"ג הגטبطل, דאף דעתן לה גט עם כל זה היא באונס מה שהטעתו, א"כ הוא הדין אף שאומר שmagrasha بلا תנאי ומבטל לכל תנאים, עם כל זה הא גופא היה בטעות ואונס לבו, כמו דmbatlinן הגט על ידי זה, הוא הדין דmbatlinן על ידי זה אף ביטולו לה坦אים, דכל זה היה בטעות מעיקרא, והויל כל זה כמו הר' גט מوطעה דיבמות (ק"ו ע"א) דפסול עכ"ל לעניינו.

עוד מצינו תשובה ממוריינו הגאון הגדול בעל מנהת יצחק זצלה"ה (שלא ראה עדין או ר' הדפוס) שיצא בתקופ' עוז לפסול גט מחמת ביטול הסכם הגירושין שביניהם על יסוד סברת המהר"ם מלובלין וסייעתו לדעתא דהכי לא גירושה, וכן מצינו להגר"ם פיננסטין זללה"ה (אבן העוז חלק שלישי סי' ל"ז וחולק רביעי סי' קט"ז) שחשש ג"כ לטענה זו בדבר דלא הויל ליה למידע יכול לטען דאדעתא דהכי לא גירושה יעוזש.

הרי מבואר דעתם להדייא דכל hicca דהטעו את הבעל בפירוש מענין עבר, ועיקר מעשה הגט נעשה על ידי מה שהטעו אותו בענין זה, וסומך עליה שלא תשקר לו מושום זהיא מלאתא דעבורי לגולי, הגטبطل, וגם מה שאומר שmagrasha بلا תנאי ומבטל לכל התנאים הא גופא היה בטעות ובטל ומבטול, וגם החולקים על המהר"ם מלובלין מודים בהזה, כמו בואר כל זה בדבריהם בא ר' היטב. והיה בדעתி לאסוף ולהביא מעוד כו"כ מגודלי רבותינו האחרונים העומדים בשיטה זו דבכל ברגען דא הגטبطل, וגם אמרית ביטול התנאי דנווהgin האידנא טרם סידור הגט לא מהני בהזה כלום, אלא שאין הזמן מספיק כתע להזה, וגם אין מן הצורך כל כך בזזה כדי לנו בדברי רבותינו האחרונים שכבר הבאת הלחוש לדעתם לחשש איסור אשת איש.

ויצא לנו مما שנתבאר בס"ד, דאפילו אם יחוירו בהם צד האשה ויתקנו עכשו את הדבר, לבטל את העילה מכל וכל, לא מהני לה הגט הראשון, וצריך על כרחך שיתן לה גט אחר, מכיוון דמייקרא בעת נתינת הגט היה הגטبطل, וכambilו להדייא כן בשוו"ת בית שלמה (שם), ובשו"ת תשורת ש"י (שם וס"י תכ"ח), שהיה שהטעו להבעל בשעת נתינת הגט, ופסקו בפשיותה דאף לאחר החזרות הנזהלה ויפשו עצם לקיים את הסכם הגירושין כאשר התנו בתחילת, אפי"ה צריין דוקא גט שני, ובכלאי"ה אינה מגורשת, וממצאנו בשוו"ת הר' בשמות מהד"ת (ס"י פ"ח), שקל וטרוי

MEYER BRANDSDORFER

Member of the Beis Din
of the Eidah Hachareidis
Rabbi of Cong. Toldos Avrohom Yitzchok
and of Batei Ungarin and Vicinity

JERUSALEM

37/a Shvitei Israel St. Tel: 972-2-582 9692

מאיר בראנדרפרטער

זוכה היב"צ העדה החרדית

רב דק"ק

תולדות אברם יצחק

ורב שכונת בתי אונגראן והסביבה
בעיה"ק י' ר' ו' ש' ל' י' מ' טובב"א
מח"ס שווית קנה בשם

רחוב שבטי ישראל 37/א, טל. 9692-582-02

בס"ד, פעה"ק ירושלים ח"ז

בזה ומסיק לבסוף בזה הלשון, ונראה עוד יותר מזה שאפלו אם יתנו להבעל עתה קאנטראקט המועיל על הבית, צריכה להתרגש מחדש, דגט זה כבר נחבטל מאחר שהטעוהו יעוז, וכן נתבאר להדייא גם בשווית ברכת רצה (שם) ובשוית משכנות יעקב (שם).

ולא דמי נידון זה למה דמצינו בשאר ספרי שווית בעובדות שונות שלאחר נתינת הגט חזורה האשה מהבטחתה ורצחה לבטל את ההסכם שביניהם, וגזרו אומר שם תעבור על ההסכם יתבטל גם הגט, ולא אמרו שאפע"י שתħחזרו בה ותסכים לההסכם שהותנו מתחילה חצרך גט שני, וכן היה באמת גם בעובדא של מրן הגאון בעל מנוח יצחק זצלה"ה, שאפע"י שבתשוכתו כתוב דאף אם לבטל אח"כ תביעותיה במשפט יש לעיין אם תועל או החשובה שללה ולא חצרך גט חדש, מ"מ ידוע דלמעשה בעובדא זו חזורה בה האשה, והסכים מרן הגאון זצלה"ה להכשיר גם את גט הרាជון ולא הצריכה לגט שני, היינו משום בעובדות אלו היה מעשה גט כהלכה, אלא שלאחר נתינת הגט חזורה בה האשה והחחילה בפועלותיה אין להרוס את ההסכם, משא"כ בנידון דין, וכן בעובדות של הבית שלמה והתשורת שי"י וההרי בשםים והברכת יוסף ומשכנות יעקב שכבר הטעהו בשעת נתינת הגט, ומעיקרה היה הגט בטל, ועל כן הצריכוה לגט שני, וכן הוא בנידון דין ממש שהטעתו בשעת נתינת הגט והגט בטל וצריכה דוקא גט שנייה מחדש.

וגודלה מזו מצינו בתשובות מרן הגאון בעל החו"ד זצלה"ה (ס"י נ"ג) במעשה כעין זה, ומובה המשאה בפרטות בשווית ישועות יעקב (אבהע"ז ס"י כ"ה), והיתה כבר ניסת לאיש אחר וכותב בשם מרן החו"ד שאמר שהגט בטל ובניה ממוריים, והוא ז"ל הארייך בזה וشكיל טורי טובא בכל צרכי השאלת לכאן ולכאן, ומסיק דמכיוון כבר ניסת לא תצא מבعلا השני, והיינו שם תחיזיר המטלטلين ותקיים תנאה כתעט, יש לצרף כל הצדדים להקל בזה, אך מאחר שהבעל יודע מחויבת לקבל ממנו גט אחר ותהי עם בעלה השני, אמן בלי חזורת המטלטלים חלילה לה להיות עם בעלה, והמקיל בזה עתיד ליתן את הדין יעוז.

והנה בודאי שלא נעלם מימי נמצאים תשובות מגודולי האחראונים המקילים דאם יחוירו ויתקנו את אשר עיתו דaina צריכה גט שני, ויש מן האחראונים המקילים עוד יותר שככל עיקר ביטול ההסכם שביניהם אין בזה שום קשר להגט, ועל הבית דין מוטל להשתדל בזה שיקיימו את תנאים, ומ"מ אין בזה שום עניין בנוגע לכשרות הגט.

MEYER BRANDSDORFER

Member of the Beis Din
of the Eidah Hachareidis
Rabbi of Cong. Toldos Avrohom Yitzchok
and of Batei Ungarin and Vicinity

JERUSALEM

37/a Shvitei Israel St. Tel: 972-2-582 9692

מAIR בראנדסדורפר

זבר היבר"צ העדה החדרית

רב דק"ק

תולדות אברהם יצחק

ורב שכונת בת אונגרון והסביבה
בעיה"ק י. ר.ו. של י. מ. טובב"א
מח"ס שוו"ת קנה בשם

רחוב שבטי ישראל 37/א, טל. 9692-582-02

בצד, פעה"ק ירושלים תיז

ואם נבוֹא לְפָלֵל וְלִישָׁא וְלַיְתָן בְּדָבְרֵי הַפּוֹסְקִים הַמְקֻלִּים וְהַחֲמִירִים, בּוּודָאי נִמְצָא כַּמָּה וְכַמָּה סְכּוֹרֶת לְהַקֵּל מִחְמָתָם בְּנִידּוֹן דִּין, וּכְדֹרֶךְ שֶׁל תּוֹרָה שָׂוָה סּוֹתָר וּזְהַבָּנוֹת, אָמְנוּ כַּיּוֹן דְּבָסְפָּק אִיסּוּר אֲשֶׁת אִישׁ קִיְּמִינָן הַשְׁתָּא, בּוּודָאי דָּאֵין לְנוּ לְסָמוֹק עַל דַעַתֵּינוּ בָזָה, כַּפִּי שִׁיעָלָה עַל רָוחָנוֹ לְאַחֲרַ עַיְן בְּדָבְרֵי הַפּוֹסְקִים בָזָה, וְהָרִי רָוֹאֵין אָנוּ דָאֵף דְּנַחֲלָקָנוּ רָוב גָדוֹלִי דָוָרוּ עַל הַמַּהְרָ"ם מְלוּבְּלִין, מ"מ הָרִי מֵצִיאָנוּ לְכוּכָבָגָדוֹלִי הַאֲחַרְנוּם הַבָּאִים אַחֲרֵיכֶם שִׁמְפְּנֵי חֹמֶר אִסּוּר אֲשֶׁת אִישׁ כָּנְחָשׁוּ לְדָבְרֵי הַמַּהְרָ"ם מְלוּבְּלִין, וּמְשָׁהָה לֹא הִיְתִּי נִחְיָת כָּל לִירֵד בָזָה לְעוֹמֹק וְשָׁוֹרֶשֶׁן שֶׁל הַדָּבָרִים וְלְבָנּוֹת בָמָה לְעַצְמֵי לְפִי מָה שִׁיעָלָה עַל דַעַתֵּינוּ לְאַחֲרַ עַיְן בְּדָבְרֵי הַפּוֹסְקִים, כִּי מָה יִתְהַגֵּן וּמָה יִוּסִיפּ לְנוּ לְהַכְּרִיעָן בָזָה מִדְעָתֵינוּ כָלָם, וּכְמוּ שְׁהָבָאתִי לְמַעַלָה מִשְׁוּ"ת מִשְׁכָנּוֹת יַעֲקֹב שְׁחַטֵּב יָדָעַתִּי גַם יָדָעַתִּי שָׁכָבָר עַמְּדוּ בָזָה הַאֲחַרְנוּם בַתְשׁוּבּוֹתֵיכֶם וַיְשַׁבְּדָרֵיכֶם לְהַקֵּל וְלַחֲמִיר וְמַסִּיק שֶׁמָּה הַחֲמִיר בְאִסּוּר אֲשֶׁת אִישׁ, וְאֵין לְנוּ בָזָה רָק מָה שָׁכָבָר הָעַלְוָן גָדוֹלִי רְכוּתֵינוּ הַאֲחַרְנוּם אֲשֶׁר מִימֵיכֶם אָנוּ שָׁוֹתִים דְגִילּוּי דַעַתָּא בְצִירָעָן אָוְמְדָנָא דְמוֹכָח מִילְתָא הֵיא, וּמְהַנֵּי לְבַטֵּל הַגַּט דַאֲדַעַתָּא דְהַכִּי לֹא גִּירְשָׁה, וְאֲדַעַתָּא דְהַכִּי לֹא בִּיטָּל הַתְנָאִים, כִּמְבוֹאֵר הַדָּבָר וּמְפּוֹרֶשׁ יוֹצָא כָּנְשָׁבָל כָּגּוֹן דָא דָאִיכָא גִּילּוּי דַעַתָּא בְצִירָעָן אָוְמְדָנָא דְמוֹכָח דַאֲדַעַתָּא דְהַכִּי לֹא גִּירְשָׁה מְהַנֵּי לְבַטֵּל הַגַּט.

וְהַכִּי נִמֵּי בְנִידּוֹן דִין הַדָּבָר כָּנְהָוָא, דּוּבּוּדָאי אֲדַעַתָּא דְהַכִּי שְׁתַעַלְלֵי עַלְיוֹ וְלַעֲוֹרֵד עַלְיוֹ מַדְנִים צְעָרָא דְגִופָּא וּמְמוֹנָא הַעֲלוֹלִים לַיְפּוֹל עַלְיוֹ מִחְמָת עַלְילָה זוּ אֲדַעַתָּא דְהַכִּי לֹא גִּירְשָׁה, וְאֵם נִבּוֹא לְחָלָק בּין הַנִּידּוֹנִים, בּין נִידּוֹן דִין לְבֵין הַנִּידּוֹנִים שְׁבָסְפּרִי הַשׂוּ"ת בְּסִכְרֹות בְּעַלְמָא, דְשָׁאַנִי וְחַלּוֹק הָוָא נִידּוֹן דִין מִכָּל הַנִּידּוֹנִים שְׁבָסְפּרִי הַשׂוּ"ת כָּל נִידּוֹן וְנִידּוֹן לעַצְמָוֹ, אֵין זֶה אֶלָּא דְבָרִי הַבָּאֵי לְוֹמֶר כָּن, אֶלָּא דָכְל שִׁש גִּילּוּי דַעַתָּא וְאָוְמְדָנָא דְמוֹכָח דַאֲדַעַתָּא דְהַכִּי לֹא גִּירְשָׁה מְהַנֵּי לְבַטֵּל הַגַּט, וְצִרְכָה גַּט שְׁנִי מַחְדָשָׁה.

וְעַל כָּל פְנִים בָהָא נִחְתִּין וּבָהָא סְלִקִין, מִכְיָון דָאִיכָא גִילּוּי דַעַתָּא וְאָוְמְדָנָא דְמוֹכָח דַאֲדַעַתָּא דְהַכִּי לֹא גִּירְשָׁה הַגַּט בְּטָל, וּפְשׁוֹט וּבְרוּרָה דָאֵשָׁה זוּ אֲכַתֵּי בְחִזְקָת אִסּוּר אֲשֶׁת אִישׁ קִיְמָת וְאֲפִילּוֹ אֵם יְחִזּוּר וְיִתְקַנוּ לְהַסְכִּים כַּפִּי אֲשֶׁר הַתְנוּ תְחִילָה לְבַטֵּל אֶת הַעֲלִילָה, אֲכַתֵּי אֵין זֶה מוּעֵל לְהַכְּשִׁיר הַגַּט הַרְאָשׁוֹן, מִכְיָון שְׁהַטְעָתוֹ בְשַׁעַת נִתְחַנֵּת הַגַּט וְצִרְכָה גַּט שְׁנִי מַחְדָשָׁה.

MEYER BRANDSDORFER

Member of the Beis Din
of the Eidah Hachareidis
Rabbi of Cong. Toldos Avrohom Yitzchok
and of Batei Ungarin and Vicinity

JERUSALEM

37/a Shvitei Israel St. Tel: 972-2-582 9692

מAIR בראנדסדורפער

חבר היב"צ העדה החרדית

רב דק"ק

תולדות אברם יצחק

ורב שכונות בתיה אונגרין והסביבה
בעיה"ק י ר ו ש ל י מ תובב"א

מח"ס שות קנה בשם

רחי שבטי ישראל 37/א, טל. 02-582-9692

בס"ד, פעה"ק ירושלים תי

ולענ"ד נראה להוסיף עוד בזה דגם לו יהא דמעיקרא דין גט הראשון לאחר ביטול
העלילה, מ"מ משומם זה לבך שכבר יצא קול פסול על גט הראשון, הרי כבר הבאתי
למעלה מדברי המשכנות יעקב שהעללה מדברי הראשונים וכן הוא דעת כל האחرونים דבגט שייצא
עליו אפילו קצת לעז אפיקלו אם כשר גמור הוא חישינן ליה ומוציאים לה גט אחר יעוז, הרי
משום האי טעם לאחדו כבר מן הראו להאריכה בנידון דין גט שני, וכש"כ לדעתו כמה וכמה
מגדולי האחرونים מעיקרא דין גט פסול הוא.

וילא נתקני עזקייל ר' עזרא ר' אלעזר ג' לוי ור' זעירן
ר' עזרא ר' עזריאלי ר' עזרא ר' עזרא ר' עזרא ר' עזרא
ר' עזרא ר' עזרא ר' עזרא ר' עזרא ר' עזרא ר' עזרא ר' עזרא

